

ПЕРЕДМОВА

Цей посібник — частина навчального комплексу під назвою «Базова дошкільна освіта». У нього входять посібники з таких напрямів:

- математика;
- логіка;
- геометрія;
- пізнавальне читання і розвиток мовлення.

Усі ці посібники спрямовані на формування образного та логічного мислення у дітей, навичок розуміння тексту задачі чи суті питання. Це і є та основа, від якої залежать швидкість читання, вміння писати і взагалі засвоєння усіх шкільних дисциплін. Кожен напрямок включає в себе п'ять рівнів:

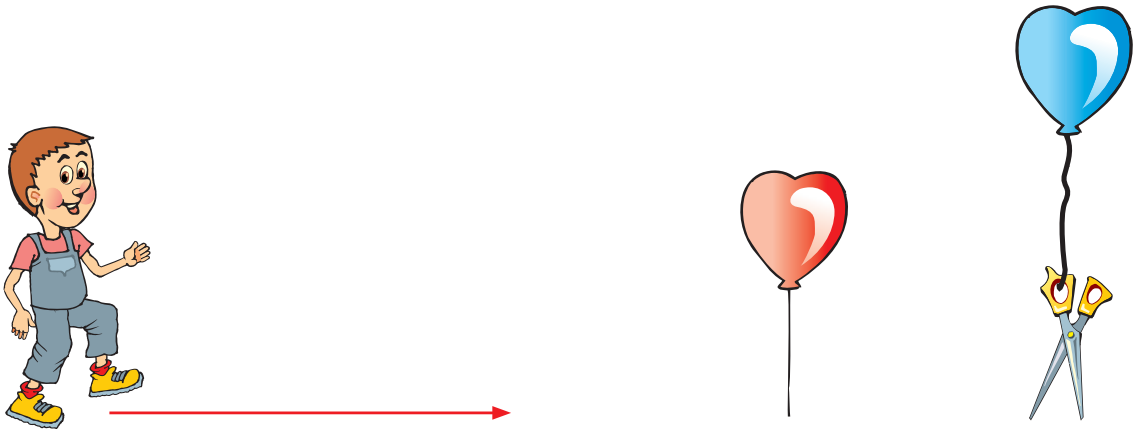
- ✓ перший рівень — 2+ (орієнтовно для 2-3-річних учнів);
- ✓ другий рівень — 3+ (орієнтовно для 3-4-річних учнів);
- ✓ третій рівень — 4+ (орієнтовно для 4-5-річних учнів);
- ✓ четвертий рівень — 5+ (орієнтовно для 5-6-річних учнів);
- ✓ п'ятий рівень — 6+ (підготовка до школи).

Працюючи з дошкільнятами, не слід дивуватися, якщо дитина знаходиться на першому рівні з математики та логіки, із розвитку мовлення — на другому, а з геометрії — на четвертому. Головне, щоб заняття приносили радість, тобто були посильними і водночас змістовними.

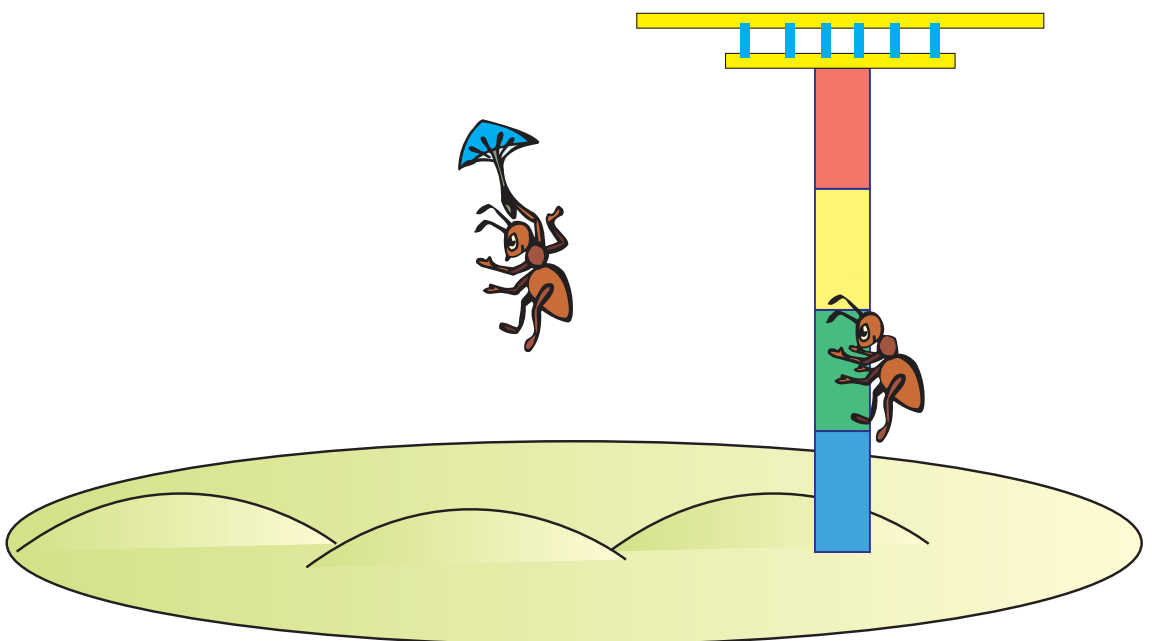
Завдання у кожному наступному рівні складніші, ніж у попередньому, та це не головна відмінність. Ви повинні дотримуватися принципу: що молодша дитина, то більш експериментальним має бути навчання. Виконуючи всі складні для розуміння задачі, застосовуйте моделювання ситуації за допомогою іграшок, а завдання з посібника використовуйте як джерело ідей для себе. Завдання з цих посібників передбачають два етапи роботи — спочатку дитина вправляється з предметами на столі, а дорослий, використовуючи формулювання з посібника, адаптує умову задачі індивідуально для своєї дитини, доки вона не впорається із завданням. Але запам'ятайте, якщо ваша дитина легко впоралась з одним завданням, це зовсім не означає, що так буде з усіма іншими задачами. Продовжуйте працювати над розвитком уміння застосовувати отримані знання у змінених умовах! Лише після регулярного практичного моделювання завдань починається другий етап роботи: в дитини сформується навичка виконувати всі маніпуляції з предметами в уяві.

Зазвичай батьки намагаються вкласти в голову дитини якнайбільше знань. Та це не основна мета роботи з дошкільником. Набагато важливіше досягнути розуміння дитиною змісту будь-якого навчального тексту, а також працювати над тим, щоб дитина уявляла собі суть математичних об'єктів. Наприклад, дитина може не знати, як називається певна геометрична фігура. Але коли вона знаходить усі трикутники, відрізняючи їх від чотири- або п'ятикутників, то подумки формує образ трикутника. Необхідно, щоб дитина активно робила самостійні дослідницькі спроби. Ваше завдання — забезпечити умови для цього.

- 1 Червона повітряна кулька піднімається вгору, а синя — опускається донизу. Вкажи стрілками, куди рухаються кульки, як це зроблено біля хлопчика.

- 2 Мураха намагається піднятися на дві поділки вгору. На поділці якого кольору вона опиниться? Друга мураха стрибає з парашутиком донизу. Підкресли той пагорб, на який вона приземлиться.

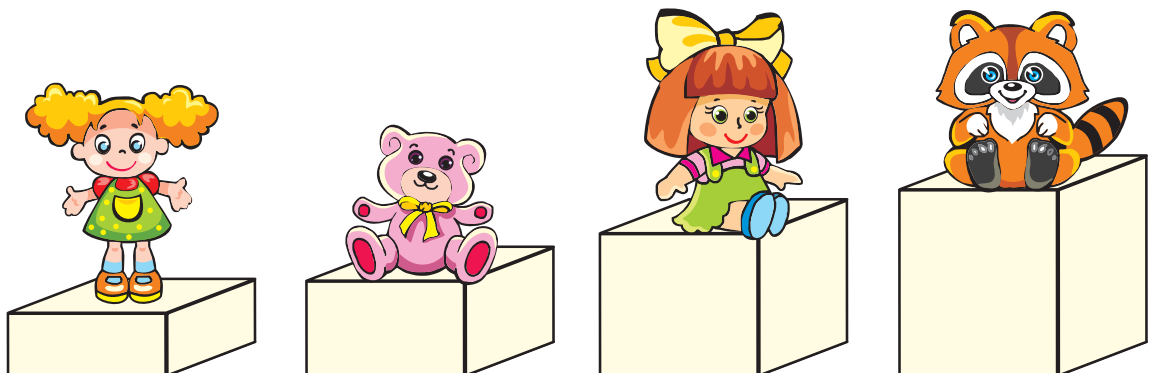
- 1 У кожній наступній банці має бути більше фарби, ніж у попередній. Підкресли ті банки, які треба поміняти місцями.

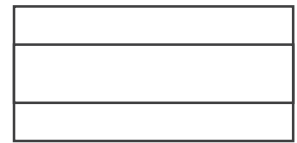
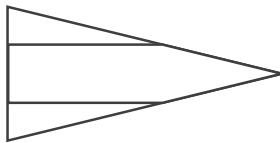
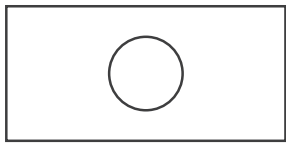
- 2 Намалюй стільки хрестиків у клітинках (⊗), скільки порцій морозива на малюнку.

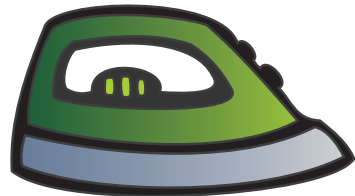
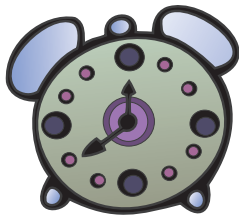
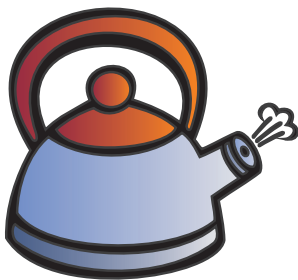
- 3 Підкресли іграшку, яка знаходиться на найвищій тумбі. Обведи ту іграшку, маківка якої найнижче.

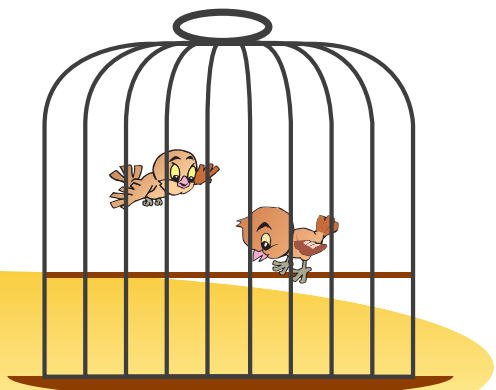
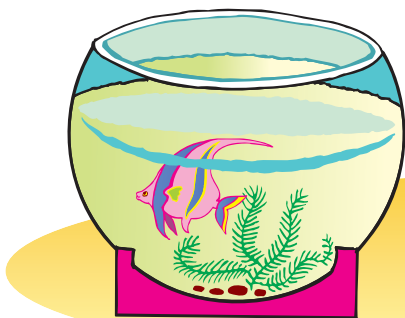
- 4 Розфарбуй синім кольором верхню та нижню смуги крайнього справа прапорця. Ту частину, що залишилася, розфарбуй червоним кольором. Прапорець із кругом розфарбуй так, щоб червоного кольору було більше, а синього — менше.

- 5 Який предмет знаходиться між двома іншими? Обведи той предмет, який знаходиться ліворуч від будильника.

- 6 Яка тварина знаходиться всередині акваріума? Які тварини знаходяться в клітці? За межами клітки?

Заняття 9 (с. 20-21)

1. Завдання дуже важке, але легко вирішується практично. Малюєте три кола, що істотно відрізняються за діаметром. По контуру кола з найбільшим діаметром прокладаєте жовту нитку, по середньому — червону, і по колу з найменшим діаметром — зелену. Зайве відрізаєте. Отримані нитки дитина порівнює між собою і приходиться до висновку: чим товща мотрійка, тим довший пояс.

2-6. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

Заняття 10 (с. 22-23)

1-5. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

6. Діти, як правило, слухають завдання з п'ятого через десяте. Тут часто пропускають повз увагу слово «найменше» — і попадаються. Якщо це станеться, буде привід поговорити, що в завданні важливе кожне слово.

Заняття 11 (с. 24-25)

1-5. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

6. Коли діти вирішать усі завдання, запитайте:

— А що на цій сторінці знаходиться і поза кліткою, і поза акваріумом?

Заняття 12 (с. 26-27)

Це заняття — закріплення. Усі завдання вже знайомі дітям.

Заняття 13 (с. 28-29)

1. Завдання, аналогічне до вже розглянутих.

2. Це завдання майже напевно доведеться вирішувати практично. Дуже важливо водночас співставити різницю в глибині лунок з різницею в довжині олівців.

3. У малюнка два краї. За такого формулювання завдання потрібно відміряти відстань до найближчого краю.

4-6. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

Заняття 14 (с. 30-31)

1. Після вирішення цього завдання запитайте:

— Скільки хрестиків треба поставити, щоби їх було стільки, скільки кусачок?

— Два!

— А ключів і кусачок разом?

Якщо діти відповіді не дадуть, нехай поставлять по хресту під кожним інструментом, а потім перелічать хрестики.

2. Це завдання може викликати труднощі. Тоді вирішуйте його практично на монетках різних кольорів або на гудзиках.

3. Найкраща модель для сприйняття таких завдань — монети різного діаметра. Монету дуже добре видно одночасно і збоку, і згори.

4-6. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

Заняття 15 (с. 32-33)

1-2. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

3. Канат варто назвати середнім. Або за кольором — жовтим.

4. Після виконання завдань попросіть описати цю пташку, щоб її можна було відрізнити від інших.

5. Якщо завдання викликає труднощі, поділіть його на частини:

— У який бік дивиться лівий гусак?

— Праворуч!

Дорослий малює під гусаком стрілку вправо.

— А правий гусак?

— Ліворуч.

Малюєте стрілку, спрямовану вліво.

— А тепер подивись, як спрямовані стрілки.

6. Можна розповісти дітям про цього краба. Його назва — пальмовий злодій.

Заняття 16 (с. 34-35)

Цей урок — закріплення. Усі завдання в ньому діти мають виконати самостійно.

Заняття 17 (с. 36-37)

1. Найбільше в шестерні, що залишилася, — це її розміри (або діаметр).

2. Крайній зліва будиночок має бути підкреслений однією рисою, а четвертий зліва — двома рисками.

3. На нижній лежить більше книг, а на верхній більше стоїть. При спробі перерахувати книги на нижній полиці варто поговорити про число «0».

4-5. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

6. Тут дуже важлива аргументація дитини.

Заняття 18 (с. 38-39)

1. У червоному колі — веселі круглі смайли, в синьому — будь-які круглі. Поза обома колами — квадратні.

2. Це пірамідка посередині.

3. Ні.

4. Важливо зрозуміти, що таке «навпаки» в цьому випадку.

5-6. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

Заняття 19 (с. 40-41)

1. Спочатку завдання не викликає труднощів. Але рух по зигзагу складається з двох етапів, на які треба розбити завдання у разі ускладнень.

2, 4. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

3. Дозволяє поговорити з дитиною про поняття «по черзі».

5. Задачу краще вирішувати практично, розкладаючи монетки або ґудзики біля малюнка.

Заняття 20 (с. 42-43)

1. Завдання краще вирішувати практично, пересуваючи монетки або ґудзики по клітинках.

2. Тут важлива аргументація дитини.

3-5. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

6. Це пірамідка посередині.